

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 20 november 2025 met
in de zaak met

Verzoekende partij

met woonplaatskeuze te

vertegenwoordigd door advocaat , met
kantoor te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
Regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Omgeving
en Landbouw

vertegenwoordigd door advocaat , met
woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert door neerlegging van een verzoekschrift in het digitaal loket op 4 december 2024 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 4 november 2024 met nummer , waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 7.500 euro wegens schending van artikel 19 van het Jachtdecreet van 24 juli 1991 (hierna: Jachtdecreet), in samenlezing met artikel 11, lid 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 25 april 2014 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (hierna: Jachtvoorwaardenbesluit), en van artikel 16, §1 van het besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (hierna: Soortenbesluit). Er wordt haar met name verweten dat ze een veerklem in bezit had en zes stroppen heeft gezet, waarmee vijf reeën zijn gevangen en gedood.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.

Partijen worden opgeroepen voor de openbare zitting van 23 oktober 2025. Ze stemmen in met het schriftelijk behandelen en in beraad nemen van de vordering (artikel 41, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges - hierna: Procedurebesluit).

III. Feiten

1.

Op 22 april 2020 stellen twee (hoofd)inspecteurs van de politiezone (hierna: verbalisant 1), naar aanleiding van een klacht door een jachtrechthouder, ter hoogte van de _____, het volgende vast:

“ ...

Vaststellingen:

... Wij rijden ter plaatse en worden om 14.00 uur te woord gestaan door (de jachtrechthouder). Hij geeft het volgende relaas:

- op zijn jachtgebied en deels eigen grondgebied worden al 5 jaar regelmatig stroppen aangetroffen om reeën te vangen;
- deze stroppen worden gemaakt van ijzerdraad, bevestigd aan een boom op de reepad. De strop zelf ter hoogte van de hals van het ree;
- als een ree vervolgens door de strop wordt gevangen, wurgt deze zichzelf zeer langzaam;
- het dier wordt niet opgehaald voor consumptie of wat dan ook waardoor deze dieren worden aangetroffen in staat van ontbinding;
- (de jachtrechthouder) vermoedt dan ook de verdachte dit enkel doet ‘voor de fun’ omdat de gevangen dieren nooit zijn/worden opgehaald;
- op dit moment heeft (de jachtrechthouder) 5 stroppen kunnen verwijderen.

Nazicht ter plaatse

We gaan samen met (de jachtrechthouder) naar een plaats waar nog een strop hangt met daarin een ree in staat van ontbinding. Foto's hiervan worden gevoegd in bijlage.

...

Modus Operandi

Verdachte maakt door middel van een ijzerdraad een strop met een diameter van ongeveer 35 cm. Het andere uiteinde van de ijzerdraad wordt aan een boom bevestigd ter hoogte van een looppad voor reeën in bosgebied.

...

Verder uitgevoerd onderzoek

... In het jachtmilieu gaat het gerucht dat (verzoekende partij) de persoon is die dit al meerdere jaren doet ...

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nummer van 23 april 2020, dat op dezelfde dag wordt afgesloten (hierna: PV 1) en op 27 april 2020 wordt verstuurd aan de procureur des Konings.

Op 26 april 2020 stelt verbalisant 1, naar aanleiding van een nieuwe klacht door de jachtrechthouder, in het bos aan de overzijde van de plaats van de vaststellingen op 22 april 2020, het volgende vast:

“ ...

Vaststellingen:

Aan de overzijde van de vorige vaststellingen, eveneens in het bos ter , ligt een ree in een staat van ontbinding in een strop. Deze strop is op identieke wijze aangebracht als bij de aanvankelijke vaststellingen. Gelet op de ontbinding van het ree is dit ree in dezelfde periode als de aanvankelijke vaststellingen gevangen.

...

Op het moment dat wij het bos betreden kunnen wij in het reespoor nog een nieuwe strop aantreffen. Deze strop heeft gelukkig nog geen ree gevangen en wordt later door de jachtrechthouder verwijderd.

...

Beschrijving van de aangetroffen sporen:

De aangetroffen stroppen zijn identiek aan deze bij de aanvankelijke vaststellingen. Zowel het materiaal, wijze en plaats van aanbrengen alsook wijze van knopen en bevestigen.

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het navolgend proces-verbaal van 26 april 2020, dat op 27 april 2020 wordt afgesloten en op 5 mei 2020 wordt verstuurd aan de procureur des Konings.

2.

Op 9 juli 2020 stellen twee natuurinspecteurs O.G.P/ gewestelijke toezichthouders voor het Agentschap voor Natuur en Bos (hierna: verbalisant 2) het volgende vast:

“ ...

Vaststellingen: ...

1) AANLEIDING

We krijgen al geruime tijd klachten over stroperij in . De reeënpopulatie vermindert zienderogen. In het voorjaar wordt opsteller door de jachtrechthouder van het jachtgebied op de hoogte gebracht dat er verschillende strikken zijn aangetroffen in het jachtgebied. In totaal werden 4 strikken gevonden. Gevangen in de strikken zaten 3 reebokken en 1 drachtige reegeit. Deze dieren stierven een gruwelijke dood door verstikking (zie bijlage 5).

De eerste gelijkaardige strik werd ongeveer 5 jaar geleden gevonden. Sedertdien is het een tijd rustig gebleven.

Het valt op dat de 4 aangetroffen strikken overeenkomen met de strik die 5 jaar geleden reeds aangetroffen is. Al deze strikken werden met de zelfde knoop en bevestigingswijze aan de boom vastgemaakt (zie bijlage 5).

Vorig jaar, in 2019, heeft de jachtrechthouder een man aangesproken die met de fiets op privaat gebied aan het rondrijden was. Deze man negeerde de jachtrechthouder en reed verder. Achteraf bleek na rondvraag door de jachtrechthouder dat het om (verzoekende partij) ging, bekend als een stroper.

Op maandag 29/06/2020 worden we gecontacteerd door een jager in een ander jachtgebied op het grondgebied van . De jager heeft beelden aangetroffen op zijn wildcamera van een gemaskerde man die een strop aan het ophangen is.

De camera staat opgesteld bij een reewissel (een pad waar reeën regelmatig lopen) om het aanwezige wild te kunnen tellen. Aan de hand van de jas en de pet herkent de jager (verzoekende partij) (zie bijlage 5).

Met deze gegevens besluit opsteller om een visitatiemachtiging aan te vragen bij de politierechter van ten einde bij (verzoekende partij) een visitatie te kunnen uitvoeren. Op dinsdag 07/07/2020 bekomen we de machtiging. We besluiten om de visitatie op donderdag 09/07/2020 uit te voeren.

2) VASTSTELLING:

Op donderdag 09/07/2020 komen we samen aan het politiekantoor van voor de briefing van de actie. Deze gaat door in samenwerking met de milieupolitie van

Omstreeks 09.25 uur melden we ons aan bij de woning. (De vrouw van verzoekende partij) opent voor ons de deur, waarop wij ons kenbaar maken en de reden melden van ons bezoek. We vragen

of (verzoekende partij) thuis is. De vrouw antwoordt dat haar man gaan werken is. De vrouw laat ons vervolgens binnen en ze vraagt of ze haar man mag opbellen. Ze vertelt aan haar man dat er twee mensen van Natuur en Bos samen met een politieagent een huiszoeking komen doen. Daarop geeft ze haar gsm door aan opsteller. Opsteller deelt hem mee dat er geruchten de ronde gaan over het zetten van reeënstrikken die wijzen in zijn richting. Verdachte antwoordt dat we gerust mogen zoeken, maar dat we niets zullen aantreffen. Verdachte vraagt of hij naar huis moet komen, waarop we repliceren dat dat niet noodzakelijk is. Verdachte beslist niet naar huis te komen.

We vangen de zoeking aan en werken van boven naar beneden. De vrouw begeleidt ons naar elke kamer in het huis. Boven ligt er een zoon te slapen op zijn kamer en die kamer betreden opstellers niet.

Bij het passeren van de keuken zien we een wildcamera op een keukenkast staan. Opsteller doet de camera open en stelt vast dat op de camera een sticker bevestigd is met een nummer en het logo van het Agentschap voor Natuur en Bos. We vragen aan de vrouw waar de camera vandaan komt, maar hier kan ze niet op antwoorden. Ze vertelt dat haar man die wel eens opstelt in de tuin om eventuele aanwezigheid van ratten op te sporen. De aanwezige politieagent zegt dat als zou blijken dat de camera van het Agentschap voor Natuur en Bos is, dit een diefstal betreft. De vrouw zegt dat haar man elke zondag voormiddag alleen op pad is en dat hij die camera op een van die uitjes misschien gevonden heeft. De camera wordt meegenomen voor verder onderzoek.

In de wasplaats vinden opstellers een wit doosje met 2 adapterkaartjes in. Dergelijke kaartjes worden gebruikt in een wildcamera. In diezelfde lade vinden we ook een USB-stick met de initialen . De kaartjes en de USB-stick worden door opsteller meegenomen om uit te zetten.

Nadat de woonkamer doorzocht is verplaatsen we ons naar het werkhuis buiten. In de werkplaats van dit gebouw treffen opstellers een jas aan die ophangt aan een haakje aan de muur. Deze jas komt overeen met de jas die de gemaskerde man aan heeft op de beelden die terug te vinden zijn op de wildcamera die we eerder ontvingen (zie bijlage 5). Op dezelfde kapstok treffen we een pet aan van het merk Nielsson met een bruine plek op de klep van de pet. We zien onmiddellijk dat dit dezelfde pet is die gedragen werd door de gemaskerde man op 28/06/2020 zoals weergegeven op de camerabeelden op de plek waar de strik opgehangen werd. Opsteller neemt de jas van de haak en controleert de zakken. Opsteller haalt er handschoenen uit en een doek (buff) om voor het gezicht te houden. Deze beide zaken komen overeen met de handschoenen en de buff die de gemaskerde man aanhad toen hij de strik ophing (duidelijk te zien op de wildcamera die de jager ophing aan de reewissel). Op de jas hangt een bodycamera. Deze wordt samen met de wildcamera, de usb-stick en de adapterkaartjes meegenomen om uit te lezen.

Verder vinden opstellers ook nog een verboden veerklem waarvan het bezit verboden is en deze wordt bestuurlijk in beslag genomen.

Na het ondertekenen van de verklaring van vrijwillige afstand van de USB-stick, 2 adapterkaartjes, bodycam, de wildcamera en de veerklem door (de vrouw van verzoekende partij) beëindigen we de visitatie om 10.34 uur.

...

Verklaring / verhoor:

Op het politiekantoor te op woensdag 2 september 2020 ... wordt (verzoekende partij) ... verhoord.

...

Bevindingen betreffende het verhoor:

Wanneer wij aan (verzoekende partij) een foto tonen waarop te zien is dat de verdachte een strop aan het opstellen is zegt hij aanvankelijk deze persoon niet te herkennen. Als wij hem vervolgens de foto tonen van de ja, buff en pet, zoals aangetroffen bij zijn thuis, verandert hij van mening en stelt hij dat hij de strop aan het onklaar maken was.

Verdachte vertelt ons tijdens het verhoor dat hij de pet, kleren en buff weggegooid heeft, naar eigen zeggen wegens schrik voor corona-besmetting. Het valt op dat hij juist zaken weggooit die naar hem linken in verband met reestroperij. Wij onderzochten alle jassen in aanwezigheid van zijn vrouw.

(Verzoekende partij) zegt dat hij het bos ingaat wanneer hij voetsporen ziet staan en zo dan soms op reestroppen loopt. In de praktijk is dat niet realistisch. Stropers die werken met stroppen zijn de meest geraffineerde van alle stropers. Zij laten geen sporen na en maken al zeker geen paadjes met hun voetsporen op. Veel van deze stropers zetten zelfs hier en daar valstrikken onder de vorm van een takje of draadje, zodat ze zien wanneer er iemand in de buurt van hun strop is geweest. Vandaar dat het voor jagers en boswachters zo moeilijk is om stroppenzetters te pakken, meestal zijn ze de toezichthouders een stapje voor. Met deze praktijkervaring in gedachten is het onmogelijk dat één en dezelfde persoon meerdere reestroppen vindt door gewoon paadjes of voetsporen te volgen. Zelfs wanneer men met opzet op zoek gaat om reestroppen te vinden, is het bijna een onmogelijke opdracht, men kan er op enkele meters voorbijgaan zonder dat je ze opmerkt. Enkel wanneer er een ree in gevangen zit valt ze op. De reden dat hij zo makkelijk op die stroppen stuit is gewoon omdat hij ze zelf heeft opgehangen.

Op de foto's is overigens duidelijk te zien dat de verdachte de strop aan het opstellen is en niet aan het afbreken. Afbreken of onklaar maken gaat snel en niet zo secuur. Wanneer men toevallig een strop zou vinden, wat wil zeggen dat men er op uit loopt zonder te weten waar ze hangt, dan zou men niet op camera verschijnen met handschoenen en een gemaskerd gelaat. De verdachte op deze foto's is duidelijk niet aan zijn proefstuk toe en zeer goed voorbereid. De handschoenen worden gedragen om geen mensengeur af te geven op de strop, want dan zou de ree dit ruiken en hem afschrikken. Wanneer men de strop onklaar maakt is dit niet van belang. Men kan stellen dat men bij zomers weer niet rondloopt met een pet, buff voor gelaat en handschoenen aan.

Opstellers vragen tijdens het verhoor aan de verdachte waarom hij een bodycamera op zijn jas heeft hangen. Daarop vertelt hij dat hij die op zijn jas hangt om zichzelf te filmen tijdens het vissen. Op de bodycamera staat geen enkele foto van een vis of visser.
..."

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nummer , dat op 10 september 2020 wordt afgesloten (hierna: PV 2) en op dezelfde datum wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief met ontvangstbewijs.

3.

Op 29 september 2020 geeft de procureur des Konings aan de gewestelijke entiteit kennis van de verlenging van zijn beslissingstermijn (16.4.32 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid - hierna: DABM) omdat het opsporingsonderzoek nog niet is afgerond.

Met een kantschrift van 2 november 2020 verzoekt de procureur des Konings aan de politiezone om een andere persoon dan verzoekende partij, die op 30 april 2020 op privéterrein is aangetroffen en die mogelijks ook betrokken is bij de plaatsing van de reestroppen, te verhoren. Deze persoon stelt dat hij niet wist dat hij op privéterrein reed en ontkent elke betrokkenheid bij de feiten. Dit verhoor wordt opgenomen in het navolgend proces-verbaal van 13 november 2020, dat op 2 december 2020 wordt afgesloten en op 5 december 2020 wordt verstuurd aan de procureur des Konings.

Op 15 december 2020 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 10 december 2020 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

4.

Op 2 februari 2021 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van het voornemen om eventueel een alternatieve bestuurlijke geldboete en een voordeelontneming op te leggen. Ze nodigt verzoekende partij daarbij uit om haar schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, terwijl deze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij bezorgt geen schriftelijk verweer en vraagt niet om te worden gehoord.

5.

Op 4 november 2024 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij op 5 november 2024 via haar eBox in kennis wordt gesteld, waarna ze hiervan op dezelfde dag kennis neemt. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste, tweede en vierde middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij stelt in essentie dat er geen afdoende regelmatig bewijs voorligt voor de milieumisdrijven die haar worden toegerekend en waarvoor haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd. Ze voert dus feitelijk de schending aan van artikel 16.4.25 DABM en van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, in samenlezing met het volgens de bestreden beslissing geschonden van het Jachtdecreet en het Soortenbesluit.

In het tweede middel betwist ze de regelmatigheid van de huiszoeking, waardoor er een schending voorligt van de door artikel 8 EVRM gewaarborgde bescherming van de gezinswoning, omdat de Politierechter in de daarvoor gegeven machtiging nalaat om te vermelden voor welke tenlasteleggingen het mandaat wordt verleend, zodat ze hiervan op het ogenblik van de huiszoeking geen kennis had. Ze stelt dat de resultaten van de huiszoeking hierdoor uit het dossier moeten worden geweerd, waardoor de gewestelijke entiteit hiermee bij haar beoordeling geen rekening mag houden.

In het vierde middel betwist ze dat het milieumisdrijf houdende het plaatsen van stroppen haar kan worden toegerekend omdat er in het licht van het tweede middel geen rekening kan worden gehouden met de resultaten van de huiszoeking, met name met de vermeende overeenstemming tussen de daarbij aangetroffen kledij en de kledij van de persoon die is vastgesteld op de foto's van de wildcamera. In ondergeschikte orde meent ze dat uit de foto's van de wildcamera niet blijkt dat de kledij van de daarop vastgestelde persoon overeenstemt met deze die is aangetroffen tijdens de huiszoeking, terwijl deze foto's ook niet toelaten om haar te identificeren. Ze stelt voorts, in navolging van haar verhoor, dat deze foto's al helemaal niet toelaten om vast te stellen in hoeverre de daarop zichtbare persoon een strop aanbrengt of verwijdt. Ze wijst in dit kader op de vraag van haar raadsman tijdens haar verhoor om de volledige dataset van deze camerabeelden bij te brengen omdat het onmogelijk is om enige

volgorde in bewegingen vast te stellen. Ze stelt dat er hierdoor ter zake minstens twijfel mogelijk is, die moet worden geïnterpreteerd in haar voordeel, te meer er tijdens de huiszoeking geen enkel voorwerp voor het vervaardigen of plaatsen van stroppen is gevonden.

In een eerste middel stelt ze dat de resultaten van het onderzoek moeten worden uitgesloten als bewijs omdat dit vanuit een tunnelvisie eenzijdig accusatoir is gevoerd, doordat er nooit op enigerlei wijze rekening is gehouden met een andere mogelijke dader, waardoor er een schending voorligt van de beginselen van een behoorlijke rechtspleging in strafzaken en de beginselen van behoorlijk bestuur. Ze wijst daarbij met name op de door de klagers geuite niet-onderbouwde vermoedens dat ze wellicht de overtreder is, zoals vermeld in PV 2, en op de daarop gesteunde en ingewilligde vraag aan de Politierechter van een machtiging tot toegang van de bewoonde lokalen van haar woning. Ze stelt dat een dergelijk eenzijdig onderzoek, waarbij er enkel à charge wordt onderzocht en er geen ruimte is voor een alternatieve oorzaak, niet kan worden beschouwd als evenwichtig, deugdelijk en in overeenstemming met de regels van de kunst en van de behoorlijke rechtspleging. Ze meent dat dit fundamenteel gebrek niet kan worden verholpen door voorliggende tegensprekelijke procedure, zodat het verval van de rechtsvordering moet worden vastgesteld.

2.

Verwerende partij betwist de middelen. Ter weerlegging van het tweede middel stelt ze dat uit de machtiging van de Politierechter tot toegang van bewoonde lokalen van 6 juli 2020 duidelijk blijkt dat waarvoor ze is verleend en niet inziet wat er hieraan nog moet worden toegevoegd. Ze stelt dat het DABM niet vereist dat de tenlasteleggingen in detail of met vermelding van wetteksten worden gestaafd.

Ter weerlegging van het vierde middel stelt ze dat verzoekende partij niet aantoont dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, op basis van het geheel van de voorliggende samenhangende feiten, dat het milieumisdrijf houdende het plaatsen van stroppen haar kan worden toegerekend, foutief of kennelijk onredelijk is. Ze meent dat de andersluidende bewering van verzoekende partij totaal ongeloofwaardig is omdat niet valt in te zien waarom ze gemaskerd door het bos loopt om stroppen te verwijderen, zoals ook blijkt uit het PV 2. Ze wijst in dit kader op de vaststelling dat verzoekende partij doorheen het hele onderzoek leugens heeft verteld, die dermate ongeloofwaardig zijn dat iedereen ze doorziet.

Ter weerlegging van het eerste middel merkt ze op dat verzoekende partij daarbij geen geschonden reglementaire bepalingen vermeldt en daarmee geen kritiek uit op de bestreden beslissing, maar eerder opportuiniteitskritiek op het onderzoek. Ze stelt dat alles in dit

onderzoek er op wijst dat verzoekende partij de milieumisdrijven heeft gepleegd, zodat er redelijkerwijze niet naar andere mogelijke overtreeders moest worden gezocht. Ze merkt daarbij op dat het PV 2 tijdig aan verzoekende partij is toegestuurd, zodat de daarin opgenomen materiële vaststellingen van de verbalisant 2 bijzondere bewijswaarde hebben. Ze wijst op de vaststelling dat er ook onderzoek is gevoerd naar een mogelijke andere overtreder, maar dat daaruit is gebleken dat deze geen uitstaans had met de feiten.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 DABM en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater, 16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). De geschonden bepalingen zijn dergelijke milieuvoorschriften (artikel 16.1.1, lid 1, 15° en 16° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM), zodat opzet niet noodzakelijk is vereist. De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluidend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

2.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing, onder de titel 'de toerekenbaarheid aan de overtreder', het volgende:

"Op 22 (april) 2020 trof verbalisant 1 in een jachtgebied ter hoogte van _____, na melding door de jachtrechthouder, in een strop een dode ree in staat van ontbinding aan. Deze vaststellingen werden opgenomen in proces-verbaal 1.

Op 22 april 2022 trof verbalisant 2 in een jachtgebied _____, perceel kadastraal gekend als _____ - opnieuw na melding van de jachtrechthouder - vier reeën in een strop aan. Eén van de reeën betrof een drachtige reeget. De dieren stierven aan verstikking. Deze vaststellingen werden genoteerd in proces-verbaal 2.

Op 26 april 2020 trof verbalisant 1 samen met inspecteur ... van lokale politie na melding van de jachtrechthouder, opnieuw ter hoogte van _____, maar ditmaal in het bos aan de overzijde, een strop aan met daarin wederom een ree in staat van ontbinding. Tevens trof men een nieuwe strop aan, die men vervolgens verwijderde. Naar aanleiding van deze feiten stelden zij het aan aanvankelijk proces-verbaal 1 navolgende proces-verbaal 001912/20 op. Zij stelden vast dat zowel het materiaal, de wijze van knopen en bevestigen als de plaats van aanbrengen identiek was als bij de aanvankelijke vaststellingen. De strop heeft tevens telkens een diameter van ongeveer 35 centimeter. Er is derhalve sprake van eenzelfde modus operandi. Van deze vaststellingen namen zij tevens foto's ter staving. Uit het feit dat ook deze ree in staat van ontbinding was, blijkt dat de ree in dezelfde periode gevangen was als deze gevangen in het aanvankelijk proces-verbaal.

Tijdens een huiszoeking op 9 juli 2020 in de woning van vermoedelijke overtreder trof verbalisant 2 een veerklem aan.

De Vlaamse regering regelt het gebruik van middelen voor de uitoefening van de jacht. Het is verboden dergelijke middelen te gebruiken, te bezitten, te vervoeren, te ruilen of te koop of in ruil aan te bieden die niet door de Vlaamse regering uitdrukkelijk zijn toegestaan (artikel 19 Jachtdecreet).

Het gebruik, het bezit en de verhandeling van veerklemmen is verboden voor het uitoefenen van elke vorm van jacht of bestrijding (artikel 11 Jachtvoorwaardenbesluit 2014).

Het bezit en het gebruik van strikken en stroppen is volgens bijlage 2A verboden (artikel 16, § 1 Soortenbesluit). Er waren zes stroppen opgesteld, waarvan er vijf tot de dood van reeën hebben geleid.

Bovenvermelde feiten zijn een schending van: Jachtdecreet: artikel 19; Soortenbesluit: artikel 16, §1.

Deze feiten vallen daarmee onder de definitie van een milieumisdrijf als bedoeld in artikel 16.1.2, 2° DABM. Ze zijn strafbaar gesteld in hoofdstuk VI van titel XVI van het DABM en op grond van artikel 16.4.27 kan een bestuurlijke geldboete opgelegd worden.

Het bewijs van de feiten en het daderschap met het oog op bestuurlijke beboeting kan, zoals in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering houdt in dat het bewijs van de feiten en het daderschap geleverd kan worden door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen en verklaringen die elke redelijke twijfel uitsluiten. De gewestelijke entiteit is van oordeel dat er *in casu* sprake is van een zodanig geheel van samenhangende feitelijke omstandigheden die vermoedelijke overtreder aanduiden als dader van de feiten. Namelijk is op de beelden van een wildcamera, daterend van 28 juni 2020 en afkomstig van een jager op het grondgebied van , een gemaskerde man waarneembaar die een strop aan het ophangen is. Deze man draagt eenzelfde kleren als de kleren die naderhand tijdens de huiszoeking op 9 juli 2020 in de woning van vermoedelijke overtreder werden aangetroffen. Met name is op deze duidelijke kleurenbeelden zichtbaar dat hij eenzelfde pet met een kenmerkende vlek, een buff met als motief een wiel van een motorfiets, handschoenen met eenzelfde informatie aan de bovenzijde van de handen en een jas met eenzelfde mouwen droeg. De strop die hij aan het bevestigen was op de beelden komt eveneens overeen met de eerdere aangetroffen stroppen. Derhalve is sprake van telkens dezelfde *modus operandi*, waarvan nu ook is aangetoond dat de uitvoerder hiervan vermoedelijke overtreder betreft. Tot slot dateren deze beelden van zondagochtend 28 juni 2020. De echtgenote van vermoedelijke overtreder, verklaarde dat vermoedelijke overtreder enkel op zondagochtend zonder haar op pad gaat.

Het milieumisdrijf staat vast in hoofde van overtreder.

...

Verzoekende partij betwist op zich niet dat zowel het bezit van een veerklem als het gebruik van stroppen voor het vangen en doden van reeën milieumisdrijven zijn, waarvoor een bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd. Ze betwist enkel dat er voldoende regelmatig verkregen bewijs voorligt, waaruit blijkt dat deze milieumisdrijven, en in het bijzonder het milieumisdrijf houdende het gebruik van stroppen, haar kunnen worden toegerekend.

3.

Verzoekende partij maakt in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aannemelijk dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een milieumisdrijf dat haar kan worden

toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake minstens gerede twijfel bestaat.

3.1.

Verzoekende partij betwist op zich niet dat de materiële vaststellingen van de verbalisant 2 in het PV 2, naar aanleiding van de huiszoeking in haar woning, bijzondere bewijswaarde hebben.

Een proces-verbaal heeft in beginsel bewijswaarde tot het tegendeel is bewezen, waarbij deze bijzondere bewijswaarde vervalst als er daarvan niet binnen een termijn van veertien dagen na afsluiting hiervan een kopie wordt overgemaakt aan de vermoedelijke overtreder, in zoverre deze is bekend (artikel 16.3.25, lid 1 DABM - in dezelfde zin artikel 16.5.10 DABM). De bijzondere bewijswaarde geldt enkel wat betreft de materiële vaststellingen die de verbalisant doet en niet voor de feitelijke of juridische gevolgtrekkingen die hij daaruit afleidt. Deze bewijswaarde kan enkel ongedaan worden gemaakt als er een beslissend bewijs van onjuistheid hiervan wordt voorgelegd, zodat een loutere ontkenning van of twijfel over deze vaststellingen niet volstaat. Als de principiële bijzondere bewijswaarde van een proces-verbaal is vervallen, doordat de vermoedelijke overtreder hiervan niet tijdig een kopie ontving, kan er nog altijd rekening worden gehouden met de inhoud hiervan, waarbij het proces-verbaal in dat geval de waarde heeft van een inlichting of een begin van bewijs. Zoals blijkt uit het administratief dossier en door verzoekende partij niet wordt betwist, werd het PV 2 haar op 10 september 2020, ofwel op dezelfde datum en dus binnen een termijn van veertien dagen na afsluiting hiervan, met een aangetekende brief met ontvangstbewijs overgemaakt, waardoor de daarin opgenomen materiële vaststellingen van de verbalisant bijzondere bewijswaarde hebben.

3.2.

Verzoekende partij toont niet aan dat de vaststellingen van de verbalisant 2 in het PV 2, naar aanleiding van de visitatie in de bewoonde lokalen van haar woning op 9 juli 2020, en haar verklaringen hierover tijdens het daaropvolgend verhoor in aanwezigheid van haar raadsman, onregelmatig verkregen bewijselementen zijn, waarmee de gewestelijke entiteit geen rekening mag houden bij haar beoordeling van het bestaan van de milieumisdrijven en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij.

Zoals blijkt uit het PV 2 en door verzoekende partij niet wordt betwist, beschikt de verbalisant 2 over de hoedanigheid van zowel natuurinspecteur, officier van gerechtelijke politie als gewestelijk toezichthouder van het Agentschap voor Natuur en Bos (conform artikel 16.3.8, §2

DABM). De verbalisant ziet in die hoedanigheid toe op de naleving van de milieuvorschriften in onder meer het Jachtdecreet en het Soortenbesluit (artikel 16.3.9, §1 DABM) en beschikt daarbij over meerdere toezichtrechten, waaronder het recht op toegang in artikel 16.3.12 DABM (artikel 16.3.10 DABM). Op basis hiervan mag hij, in functie van de uitoefening van zijn toezichtrechten, altijd en zonder voorafgaande verwittiging elke plaats vrij betreden, behalve bewoonde lokalen, waartoe hij alleen toegang heeft mits een voorafgaande en schriftelijke toestemming van de bewoner of mits hiertoe voorafgaandelijk en schriftelijk te zijn gemachtigd door de rechter in de politierechtbank, en dan enkel tussen vijf uur 's morgens en eenentwintig uur 's avonds (artikel 16.3.12, lid 2, 2° DABM).

Verzoekende partij betwist tevergeefs de regelmatigheid van de machtiging van de rechter in de Politierechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout van 6 juli 2020 tot toegang van de bewoonde lokalen in haar woning omdat deze onvoldoende zou zijn gemotiveerd. Ze stelt dan ook ten onrechte dat er feitelijk sprake is van een onwettige huiszoeking, met schending van het grondwettelijk recht op de bescherming van de woning in artikel 15 van de Grondwet, waardoor er geen rekening mag worden gehouden met de in dit kader door de verbalisant gedane vaststellingen. In tegenstelling tot haar bewering, blijkt uit deze machtiging duidelijk dat het verzoek van het ANB om toegang te krijgen tot de bewoonde lokalen van haar woning, kadert in een controle van de jachtwetgeving en uitvoerig is gemotiveerd. Ze toont dan ook niet aan dat de overweging van de politierechter, dat het verzoek tot machtiging 'afdoende is gestaafd', onjuist of kennelijk onredelijk is, en verduidelijkt niet welke gegevens er nog in deze machtiging moesten worden opgenomen. Ze heeft hierover naar aanleiding van de ontvangst van het PV 2 overigens geen opmerkingen gemaakt. Ze had op het ogenblik van de visitatie dan ook wel degelijk kennis van de reden hiervoor. Uit het PV 2 blijkt bovendien dat de verbalisant haar voorafgaandelijk aan de visitatie van haar woning nogmaals telefonisch de reden hiervoor heeft verduidelijkt, met name het gegeven dat geruchten over het zetten van reeënstroppen in haar richting wijzen.

3.3.

Verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat uit het geheel van de samenhangende feitelijke vaststellingen in het dossier redelijkerwijze niet éénduidig en zonder redelijke twijfel blijkt dat ze diegene is, die de zes wederrechtelijke stroppen heeft gezet, waarmee vijf reeën zijn gedood. Uit een vergelijking tussen de kledij van de gemaskerde man, die op 28 juni 2020 is vastgelegd op beelden van een wildcamera terwijl hij een strop zet, en de kledij die bij verzoekende partij thuis op 9 juli 2020 is aangetroffen, blijkt duidelijk dat dit dezelfde kledij betreft, zodat de gemaskerde man verzoekende partij was. Dit blijkt voor zoveel als nodig ook uit de verklaring van de echtgenote van verzoekende partij naar aanleiding van de visitatie in

hun woning, zoals bevestigd door verzoekende partij tijdens haar verhoor, dat verzoekende partij enkel op zondagochtend zonder haar op pad gaat, terwijl de beelden van de wildcamera dateren van een zondagochtend. Tenslotte blijkt uit de beelden van de wildcamera ook dat de strop die door verzoekende partij wordt bevestigd overeen komt met eerder aangetroffen stropen. De bewering tijdens haar verhoor, dat uit de beelden van de wildcamera niet valt uit te sluiten dat de daarop zichtbare gemaskerde persoon een strop onklaar maakt, waarbij ze ook beweert dat ze dergelijke stropen in het verleden al onklaar heeft gemaakt, is totaal ongeloofwaardig. Ze maakt daarbij ten onrechte abstractie van de pertinente argumenten van de verbalisant 2 in het PV 2 onder de titel 'bevindingen betreffende verhoor'. Daaruit blijkt dat haar bewering, dat ze het bos ingaat wanneer ze voetsporen ziet en op die manier soms op reeënstropen van stropers stuit, niet realistisch is omdat dergelijke stropers geen sporen achterlaten en al zeker geen paadjes maken met hun voetsporen, zodat het onmogelijk is dat verzoekende partij al meermaals reeënstropen heeft gevonden door gewoon paadjes of voetsporen te volgen. Daaruit blijkt ook dat haar bewering, dat de beelden van de wildcamera niet uitsluiten dat de daarop zichtbare gemaskerde man een strop aan het afbreken is, strijdt met de vaststelling dat deze persoon secuur te werk gaat en tijdens de zomer zowel een pet, een buff voor het gelaat als handschoenen draagt, terwijl dit bij het afbreken of onklaar maken van een toevallig ontdekte strop zeer vreemd en onnodig is.

4.

Verzoekende partij stelt tenslotte tevergeefs dat de gewestelijke entiteit, bij de beoordeling van de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf houdende het gebruik van stropen voor het vangen en doden van reeën, geen rekening mag houden met de resultaten van het onderzoek omdat dit eenzijdig accusatoir is gevoerd, en er daarbij met name nooit rekening is gehouden met de mogelijkheid dat ze niet de overtreder is.

Ze uit hiermee feitelijk enkel opportunistiekritiek op het onderzoek, zonder dat ze verduidelijkt in welke mate de bestreden beslissing hierdoor onregelmatig is. Zoals hoger gesteld, blijkt uit het geheel van de samenhangende feitelijke vaststellingen in het administratief dossier dat dit milieumisdrijf aan verzoekende partij kan worden toegerekend, waaraan haar kritiek op het onderzoek geen afbreuk doet. Ongeacht de vaststelling dat verzoekende partij ook niet verduidelijkt welke beginselen van behoorlijke rechtspleging in strafzaken of van behoorlijk bestuur zijn geschonden, blijkt uit het administratief dossier bovendien dat haar bewering, dat het onderzoek eenzijdig accusatoir is gevoerd, feitelijke grondslag mist. Er is met name, naar aanleiding van het kantschrift van de procureur des Konings van 2 november 2020, hetzij van na de opmaak van PV 2 lastens verzoekende partij, wel degelijk ook nog onderzoek gevoerd naar een andere vermoedelijke overtreder, waarvan sprake was in een navolgend proces-

verbaal 002161/20 van 5 mei 2020. Deze persoon is hierover op 2 december 2020 ondervraagd, waarbij zijn verhoor is opgenomen in het navolgend proces-verbaal van 13 november 2020, maar daaruit bleek niet dat deze persoon (ook) in aanmerking komt als overtreder van het milieumisdrijf.

De middelen worden verworpen.

B. Derde en vijfde middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist in essentie de begroting van de boete in de bestreden beslissing, waarbij ze met name kritiek uit op de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de waarderingscriteria van de frequentie en van de omstandigheden, in het bijzonder van de gevolgen van het verstrijken van haar beslissingstermijn. Ze voert dus feitelijk de schending aan van de artikelen 16.4.4 en 16.4.29 DABM, van artikel 16.4.37 DABM, en van het zorgvuldigheids-, het motiverings-, het proportionaliteits- en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ze vraagt om de boete te herleiden tot nul dan wel om deze substantieel te verminderen.

In een derde middel voert ze de schending aan van de beginselen van behoorlijke rechtspleging, behoorlijk bestuur en de fundamentele rechten van verdediging, doordat de redelijke termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit een boetebeslissing moet nemen is overschreden. Ze wijst op het lange tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure, waarbij de gewestelijke entiteit tussen de kennisgeving van de opstart hiervan op 2 februari 2021 en de bestreden beslissing op 4 november 2024 heeft stilgezeten. Ze meent dat er hiervoor geen verantwoording bestaat omdat het dossier bijzonder eenvoudig en weinig omvangrijk is. Ze stelt dat ze zich hierdoor onmogelijk nog alles kan herinneren en het quasi onmogelijk is om nog stukken of getuigenissen te verzamelen, waardoor ze zich niet langer op behoorlijke wijze kan verdedigen en deze manifeste schending van haar recht van verdediging aanleiding moet geven tot het verval van de straf- en administratieve vordering. Ze meent dat de overschrijding van de redelijke termijn minstens tot gevolg heeft dat er hoogstens nog een eenvoudige schuldigverklaring wordt uitgesproken en geen geldboete meer wordt opgelegd, dan wel dat de geldboete drastisch wordt herleid.

In een vijfde middel stelt ze dat de motivering in de bestreden beslissing van het waarderingscriterium van de frequentie, waarbij de gewestelijke entiteit stelt dat er sprake is

van een eenmalige schending, tegenstrijdig is met de motivering van het waarderingscriterium van de ernst van de feiten, waarbij de gewestelijke entiteit stelt dat er sprake is van een chronisch probleem. Ze meent dat dit aanleiding moet geven tot de herleiding van het boetebedrag dat is gesteund op een herhaalde overtreding.

2.

Verwerende partij betwist de middelen. Ter weerlegging van het derde middel erkent ze dat de gewestelijke entiteit haar beslissingstermijn in artikel 16.4.37 DABM heeft overschreden met 3 jaar en 3 maanden. Ze wijst op de vaststelling dat de boete om die reden is herleid met 31% van 10.878 euro naar 7.500 euro. Ze stelt dat deze herleiding in het licht van het tijdsverloop niet onredelijk is.

Ter weerlegging van het vijfde middel stelt ze dat verzoekende partij daarbij geen belang heeft omdat het waarderingscriterium van de frequentie in bevestigend geval tot een hogere boete moest leiden. Ze merkt op dat het waarderingscriterium van de frequentie is gebaseerd op eerdere boetes en veroordelingen van verzoekende partij en geen uitstaans heeft met de beoordeling van het waarderingscriterium van de ernst van de feiten.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM). Het College zal bij het toezicht hierop aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag

liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. Ze moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten, waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen.

2.

Als de gewestelijke entiteit een milieumisdrijf wil bestraffen met een alternatieve bestuurlijke geldboete, dient ze bepaalde termijnen in acht te nemen. Ze beschikt hiervoor enerzijds over een termijn van vijf jaar na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat voor het milieumisdrijf is opgesteld, waarna de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete vervalst (artikel 16.4.30 DABM). Dit is een vervaltermijn, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan niet langer bevoegd is om een geldboete op te leggen. Ze dient anderzijds haar voornemen om een geldboete op te leggen binnen een termijn van dertig dagen na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings over het niet strafrechtelijk behandelen van het milieumisdrijf aan de vermoedelijke overtreder over te maken (artikel 16.4.36, §1 DABM). Ze kan de vermoedelijke overtreder daarbij eerst, alvorens een geldboete op te leggen, een voorstel doen om een geldsom te betalen binnen een bepaalde termijn, naar aanleiding waarvan de procedure tot oplegging van een geldboete wordt geschorst (artikel 16.4.36, §3 DABM). Als de vermoedelijke overtreder hierop niet tijdig ingaat wordt de boeteprocedure hervat (artikel 16.4.36, §4, lid 2 DABM). Ze beschikt daarna over een termijn van 180 dagen om te beslissen over het opleggen van een geldboete, waarna ze haar beslissing binnen een termijn van 10 dagen aan de overtreder moet betekenen (artikel 16.4.37, lid 1 DABM). Dit zijn ordeterminen, waarvan de schending op zich niet wordt gesanctioneerd, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan nog altijd bevoegd is om een geldboete op te leggen en de bestreden beslissing om die reden niet noodzakelijk moet worden vernietigd.

De gewestelijke entiteit heeft op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder de redelijke termijn, als onderdeel van het zorgvuldigheidsbeginsel, wel de plicht om binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen. Onder het begrip 'kennelijk onredelijke termijn' verstaat het College een termijn die zodanig laattijdig is dat het niet meer redelijk kan worden geacht om de overtreder alsnog de normale voor het milieumisdrijf decretaal toepasselijke bestuurlijke punitieve sanctie op te leggen. De redelijke termijnvereiste manifesteert zich ten aanzien van de gewestelijke entiteit als de verplichting om te handelen als een goede huisvader en moet in het licht van de vijfjarige verjaringstermijn, als absolute grens waarbinnen een geldboete kan worden opgelegd, worden geëvalueerd naargelang de

concrete omstandigheden. Hierbij kunnen tal van factoren een rol spelen, zoals de complexiteit van het dossier, het gedrag van de bestuurlijke overheden en de houding van de overtreder. De gebeurlijke vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden leidt op zich niet noodzakelijk automatisch tot de vernietiging van de bestreden beslissing. De gevolgen hiervan moeten opnieuw worden beoordeeld naargelang de concrete omstandigheden en dit zowel uit het oogpunt van de bewijslevering als van de opportuniteit tot het opleggen van een sanctie en de omvang ervan. Het komt in eerste instantie aan de gewestelijke entiteit toe om binnen haar discretionaire bevoegdheid te oordelen over de (boeteverlagende) gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn. Het College oefent hierop een wettigheidscontrole uit en gaat met name na of de boetebeslissing op dat punt niet kennelijk onredelijk is.

3.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd, met inbegrip van de overschrijding van haar beslissingstermijn. Ze overweegt daarover onder de titel 'de hoogte van de geldboete' met name het volgende:

“... ”

4.2.1. De ernst van de feiten

De jachtregelgeving heeft als doel om de jacht veilig en duurzaam te maken, met respect voor mens, dier en leefmilieu. De jacht is gebonden aan strenge regels die gericht zijn op het verstandig aanwenden van wildsoorten en hun leefgebieden. Voor elke categorie, soort, type of geslacht van wild en voor elke jacht- en bestrijdingswijze zijn regels vastgesteld. Door het niet naleven van deze regels verstoort men een goed wildbeheer en natuurbehoud. Veerklemmen zijn verboden vangtuigen, o.a. omdat dergelijke klemmen niet selectief zijn en men er niet enkel jaagbaar wild, maar ook andere dieren mee kan vangen of doden. Niet alleen het gebruik, maar ook het bezit van deze klemmen is verboden. De overtreder had één veerklem in het bezit.

Het Soortenbesluit kwam tot stand om kwetsbare soorten te beschermen en streeft naar een hoge biodiversiteit. Een doordacht soortenbeleid draagt hiertoe bij. Het doel is om in het wild levende beschermde soorten door verbodsbepalingen te beschermen tegen vernietigende of verstorende handelingen. Het brengt een gedeelde verantwoordelijkheid mee voor zowel de overheid als de burgers om het soortenbestand voor de komende generaties te vrijwaren. Het Soortenbesluit kadert in nationale en internationale overeenkomsten en is een omzetting van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen die streven naar de instandhouding van alle vogelsoorten die voorkomen op het grondgebied van de EU en naar het herstel van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora in de verschillende lidstaten. Deze Vogel- en Habitatrichtlijnen hebben, naast het

gebiedsgerichte uitgangspunt door het afbakenen van speciale beschermingszones, als tweede pijler de rechtstreekse soortenbescherming. Centraal hierin staan een reeks verbodsbepalingen die de lidstaten moeten opleggen ten aanzien van een aantal handelingen met betrekking tot bepaalde soorten, zowel specimens van die soorten, als hun nest-, rust- en voortplantingsplaatsen.

Strikken en stroppen zijn niet-toegelaten methoden en middelen, o.a. omdat ze niet selectief zijn en men er niet alleen jaagbaar wild, maar ook andere dieren mee kan vangen of doden. Niet alleen het gebruik, maar ook het bezit van deze tuigen of middelen is verboden. De overtreder heeft in totaal minstens zes stroppen opgehangen, waarvan er vier geleid hebben tot verstikking van reeën.

Het gebruik van een strop leidt tot een pijnlijke dood, gezien de dieren hierbij op een trage wijze sterven door verstikking. De reeën werden telkens in rottende toestand aangetroffen, hetgeen er op wijst dat de overtreder de dieren louter uit leedvermaak doodde. De reeën werden gedood op een moment dat ze in het bijzonder kwetsbaar zijn tijdens de voortplantingsperiode en er mogelijks jongen afhankelijk waren van de gestorven dieren, met name tijdens de voortplantingsperiode. Eén reeëit was drachtig.

Er is sprake van een chronisch probleem, nu blijkt dat de overtreder reeds meerdere jaren met eenzelfde modus operandi reeën stroopt.

Deze feiten zijn dus voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een geldboete van 10.878 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft een eenmalige schending. Er zijn minstens geen indicaties die erop wijzen dat bij overtreder reeds eerder vergelijkbare feiten werden vastgesteld. Het criterium frequentie geeft derhalve geen aanleiding tot een hogere geldboete.

4.2.3. De omstandigheden

De gewestelijke entiteit ging per schrijven van 2 februari 2021 over tot kennisgeving van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, al dan niet vergezeld van een voordeelontneming. De boetebeslissing moet binnen een termijn van honderdtachtig dagen na deze kennisgeving genomen worden (artikel 16.4.37 DABM). Deze termijn van honderdtachtig dagen is een termijn van orde, waarvan de overschrijding niet gesanctioneerd wordt.

Deze beslissingstermijn is inmiddels verstreken. De gewestelijke entiteit is evenwel van oordeel dat de feiten voldoende ernstig zijn om alsnog een bestuurlijke geldboete op te leggen en acht het, wegens de voorliggende overschrijding van de beslissingstermijn en rekening houdende met de concrete elementen in het dossier, passend en redelijk om het boetebedrag te verlagen tot 7.500 euro.

Ten slotte zijn er, wat dit misdrijf betreft, geen verdere bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de boete. De feiten zijn voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een bestuurlijke geldboete van 7.500 euro.

...

4.

Verzoekende partij toont niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven in de bestreden boetebeslissing over de hoogte van de geldboete ontoereikend zijn en dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen foutief of kennelijk onredelijk is, en er een kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten en de opgelegde geldboete.

4.1.

Verzoekende partij toont niet aan dat de gewestelijke entiteit de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend wat betreft de beoordeling in de bestreden beslissing van het waarderingscriterium van de frequentie van het milieumisdrijf.

Het oordeel van de gewestelijke entiteit, om het waarderingscriterium van de frequentie bij het bepalen van het boetebedrag (enkel) als boeteverzwarende omstandigheid in aanmerking te nemen, als vaststaat dat de overtreder al eerder gelijkaardige feiten pleegde, ligt in de lijn van de parlementaire voorbereiding van artikel 16.4.29 DABM (Parl. St., VI. P., 2006-07, nr. 1249/1, 59), waarin wordt gesteld dat 'het vanuit het proportionaliteitsbeginsel belangrijk is om bij de bepaling van de bestuurlijke geldboeten rekening te houden met zowel positieve (de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder milieu-inbreuken of milieumisdrijven pleegt of beëindigt) als negatieve factoren (ernst van de milieu-inbreuk of de milieumisdrijffrequentie van de gepleegde feiten)'.

Verzoekende partij betwist op zich niet dat ze voor de tussenkomst van de bestreden beslissing nooit eerder is geverbaliseerd dan wel beboet voor gelijkaardige feiten, zoals wordt aangenomen in de bestreden beslissing. Ze toont in die optiek niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van het waarderingscriterium van de frequentie, waarbij de boete om die reden niet wordt verhoogd, foutief of kennelijk onredelijk is. In zoverre ze meent dat deze beoordeling tegenstrijdig is met de beoordeling in de bestreden beslissing van het waarderingscriterium van de ernst van het milieumisdrijf, mist het middel feitelijke grondslag. De opmerking van de gewestelijke entiteit, dat er in de streek reeds meerdere jaren reeën worden gestroopt met de door verzoekende partij geplaatste stroppen en er hierdoor sprake is van een chronisch probleem, kadert in de beoordeling van de ernst van dit milieumisdrijf, als

eerste waarderingscriterium om het basisboetedrag te bepalen. Ze heeft dus geen uitstaans met de frequentie van dit milieumisdrijf en doelt enkel op de ernst van de feiten, doordat deze reeds enige tijd aanhouden en hierdoor een chronisch probleem vormen. Verzoekende partij zou overigens geen belang hebben bij een verhoging van de boete omwille van de frequentie van dit milieumisdrijf, op basis van de vaststelling dat ze reeds jaren met eenzelfde modus operandi reeën stroopt.

4.2.

Verzoekende partij toont ook niet aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de gevolgen van de overschrijding van de haar opgelegde decretale ordeterminj om een boetebeslissing te nemen foutief of kennelijk onredelijk is in het licht van de ernst van de feiten en dat er redenen zijn om de boete bijkomend te verminderen omwille van het tijdsverloop van de boeteprocedure. Ze toont met name niet aan dat de gewestelijke entiteit de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend door het boetebedrag hiervoor met ongeveer 31% te verlagen.

Zoals blijkt uit het administratief dossier en door verzoekende partij niet wordt betwist, wordt het PV 1 naar aanleiding waarvan de bestreden boete wordt opgelegd afgesloten op 23 april 2020, en het PV 2 op 10 september 2020. De procureur des Konings beslist vervolgens op 10 december 2020 dat de milieumisdrijven niet strafrechtelijk zullen worden behandeld, hetgeen het verval van de strafvordering inhoudt (artikel 16.4.34, lid 3 DABM). De gewestelijke entiteit, die deze beslissing op 15 december 2020 ontvangt, brengt verzoekende partij op 2 februari 2021 op de hoogte van het voornemen om haar eventueel een bestuurlijke geldboete op te leggen, waarna ze op 4 november 2024 beslist om een geldboete op te leggen. De gewestelijke entiteit heeft de termijn van 180 dagen, waarbinnen ze in beginsel moet beslissen over het opleggen van een geldboete, en die een aanvang neemt vanaf de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen hiertoe, dus met ongeveer negenendertig maanden overschreden. Verzoekende partij betwist niet dat de vervalt termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit een geldboete kan opleggen voor de milieumisdrijven op dat ogenblik nog niet was verstreken. Ze verwijt de gewestelijke entiteit enkel dat deze haar beslissingstermijn zonder aanvaardbare verantwoording niet respecteerde, terwijl er geen concrete elementen voorliggen die dit tijdsverloop kunnen verantwoorden en het dossier met name weinig omvangrijk en niet complex is. Ze meent dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocedure diende te worden afgehandeld dermate is overschreden dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering tot 0 euro, dan wel een drastische herleiding van de boete.

De gewestelijke entiteit oordeelt in de bestreden beslissing dat het, ondanks de overschrijding van haar beslissingstermijn, in het licht van de ernst van de feiten alsnog is aangewezen om een boete op te leggen. Ze meent echter dat de boete omwille van het lange tijdsverloop met 3.378 euro moet worden verlaagd van 10.878 euro tot 7.500 euro. Hieruit blijkt dat ze erkent dat de redelijke termijn waarbinnen de boeteprocedure in het licht van de concrete omstandigheden moest worden afgehandeld dermate is overschreden, dat dit gegeven moet leiden tot een boetevermindering, om het mogelijk nadeel dat verzoekende partij heeft geleden door het onredelijk lang uitblijven van een boetebeslissing te herstellen. Ze geeft daarbij concreet aan van welk basisbedrag ze vertrekt en hoeveel dit wordt verlaagd, zodat het College in het kader van de legaliteitstoets waarmee het is belast kan beoordelen of de toegepaste vermindering van de boete niet kennelijk onredelijk is in het licht van de termijnoverschrijding en de gegevens van het dossier.

Verzoekende partij, die terecht opmerkt dat de gewestelijke entiteit de bestuurlijke boeteprocedure in het licht van de aard en de omvang van het dossier onredelijk lang heeft laten aanslepen, maakt niet aannemelijk dat de overschrijding van de redelijke beslissingstermijn in voorliggend dossier gevolgen had voor de bewijslevering en haar rechten van verdediging heeft aangetast. Haar kritiek, dat ze zich hierdoor onmogelijk nog alles kan herinneren en dat het quasi onmogelijk is om hierover nu nog stukken of getuigenissen te verzamelen, blijft een loutere bewering, die niet concreet wordt gestaafd. Verzoekende partij maakt met name niet aannemelijk welke bijkomende bewijsstukken, die pertinent zijn voor de beoordeling van de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf of de begroting van de boete, ze door het lange tijdsverloop van de boeteprocedure niet meer kan aanvoeren. Deze bewering vindt bovendien geen steun in de aard van het dossier, waarin alle feiten, inclusief het verhoor van verzoekende partij in aanwezigheid van haar raadsman, duidelijk zijn omschreven in de aanvankelijke en navolgende PV's. Verzoekende partij gaat daarbij overigens gemakshalve voorbij aan het feit dat ze in het kader van de bestuurlijke boeteprocedure, die kort na de feiten is opgestart, geen schriftelijk verweer heeft ingediend bij de gewestelijke entiteit en ook niet heeft gevraagd om te worden gehoord.

Verzoekende partij maakt ook niet afdoende aannemelijk dat ze door het lange tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure zichtbaar schade of nadelen heeft ondervonden. Ze reikt alleszins geen concrete elementen aan, waaruit blijkt dat het mogelijks door haar geleden nadeel door het overschrijden van de ordetermijn om een boetebeslissing te nemen niet adequaat is hersteld door de herleiding van het boetebedrag. Ze toont niet aan dat een bestraffing in het licht van de aard en de ernst van de feiten niet langer passend en noodzakelijk is.

Ze voert met name op zich geen betwisting over de beoordeling in de bestreden beslissing van het waarderingscriterium van de ernst van de feiten, waarnaar de gewestelijke entiteit verwijst, zodat ze niet aannemelijk maakt dat deze beoordeling foutief of kennelijk onredelijk is. Ze toont tenslotte niet aan dat de door de gewestelijke entiteit toegepaste herleiding van de boete, naar aanleiding van het tijdsverloop van de bestuurlijke boeteprocedure, niet evenredig is met de termijnoverschrijding en de concrete gegevens van het dossier.

De middelen worden verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 20 november 2025 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,